

La celebració de grans esdeveniments i la construcció de grans contenidors lúdics han projectat internacionalment el País Valencià. Tanmateix, l'engegada de tots aquests projectes ha tingut un alt cost per a les arques públiques, abocades a reblir un pou sense fons.

Fum a preu d'or

Qualsevol alumne de primer curs d'empresarial a qui preguntem pel *cost-benefici*, serà capaç d'embossar una màxima que molts fan servir a l'hora de dirigir els seus negocis. Ve a dir, aquesta màxima, que a l'hora de prendre decisions cal mesurar si el resultat obtingut compensarà l'esforç realitzat o si, per contra, requerirà una inversió d'energies tal que el farà desmereixedor d'aquest esforç. La teoria, que hom pot trobar a qualsevol llibre d'economia, sembla haver desaparegut dels manuals amb què es basen els capítols de l'administració valenciana. El *coste què coste* sembla haver esdevingut el principi rector de la manera de governar del Partit Popular al País Valencià.

Joan Lerma, durant els seus tretze anys de govern, fou acusat des d'alguns sectors de no tenir l'espenta que requeria un territori dinàmic com el País Valencià. Els dirigents del Partit Popular van voler marcar el contrast amb el melindrós Lerma, quan arribaren al poder el 1995, amb un discurs triomfalista que proclamava un futur prometedor per als valencians. València, a partir d'aleshores, figuraria al mapa i sonaria al món, com tres anys abans ho havia fet Barcelona, gràcies als Jocs Olímpics del 1992. El nom de la ciutat havia de ser una marca reconeguda arreu com ja ho era la capital catalana, Milà, Berlín o Liverpool. Per aconseguir-ho, van dissenyar una estratègia que consistia a convertir el País Valencià, i especialment la capital, en una seu d'esdeveniments, si l'un gegantí l'altre encara més. La llista s'ha allargassat en aquests quinze anys: la Ciutat de les Arts i les Ciències, Terra Mítica, la Ciutat de la Llum, la Copa de

l'Amèrica, la Volvo Ocean's Race, el Gran Premi d'Europa de fórmula 1...

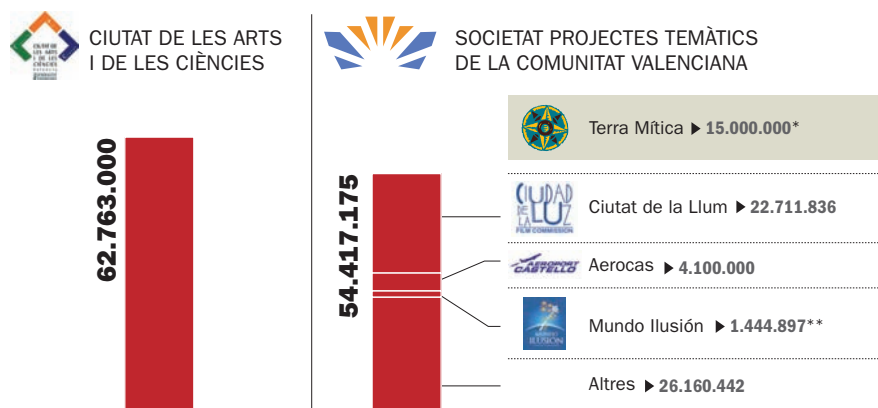
De tot plegat, se n'han extret beneficis. El topònim de València sona més que mai i en el món dels negocis ha començat a figurar com una destinació cobejada. A la darrera llista de les 25 ciutats de negoci que elabora anualment la consultora Cushman & Wakefield, València apareixia, al costat de Torí i Marsella, com una de les ciutats que fa més per millorar-se a si mateixa. La celebració de la Copa de l'Amèrica i la consegüent regeneració de la façana marítima en tenen bona culpa. Siga com siga, els beneficis econòmics de l'estratègia hi són, si ens atenem a les dades del Consell i l'Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques (IVIE). Segons el primer, aquests darrers anys els grans esdeveniments esportius han deixat 8.000 milions d'euros i han

creat 235.000 ocupacions, de les quals quasi un terç corresponien a la Copa de l'Amèrica. Segons l'IVIE, la construcció de la Ciutat de les Arts i de les Ciències (CAC) ha estat un bon negoci. La CAC ha fet créixer la renda del País Valencià de 1.200 milions d'euros i ha originat una despesa turística de poc més de 200 milions d'euros.

Duros a quatre pessetes. Així i tot, hi ha dubtes seriosos sobre si aquestes xifres compensen l'alt cost que els grans esdeveniments i els projectes faraònics tenen per a les arques públiques. Des de l'any 1995, la Generalitat Valenciana ha promogut directament iniciatives de tota mena, la majoria de les quals avui són deficitàries. Igualment com ho són les finances públiques de l'administració valenciana. Més enllà de les deficiències atribuïbles al model de finançament, sembla clar que el gust del govern valencià per a impulsar projectes faraònics s'ha convertit en una càrrega molt feixuga per als comptes públics. L'endeutament s'ha enfilat d'allò més

Un negoci ruïnós

Pèrdues en alguns dels grans projectes de la Generalitat Valenciana corresponents a l'exercici del 2007. En euros.

*La xifra correspon a l'any 2008, perquè el 2007 una operació urbanística va maquillar els comptes, que van enregistrar guanys.
**Despesa generada des de la seua constitució el 2005 fins al març del 2009, quan s'anuncià que el projecte quedava ajornat.

Font: PSPV-PSOE

d'ençà que el Partit Popular agafà les regnes del poder. El desembre del 1995 el deute de la Generalitat era de 2.750 milions, el 10,2% del conjunt de les autonomies i el 6,5% del PIB. El març del 2009, la xifra pujava a 15.284 milions, que equival a un 18% de tot l'estat i el 14,5% del PIB valencià.

Saber fins a quin punt l'endeutament és conseqüència de la despesa en grans esdeveniments resulta impossible. Els exercicis d'energia financera, les modificacions en els pressuposts, els préstecs a fons perdut, les injeccions de diners per via de patrocini fan impossible de completar un trencaclosques compost de tantes peces.

Per mirar de donar consistència a la naixent febre pels grans projectes, la Generalitat, encapçalada per Eduardo Zaplana, va crear la Societat de Projectes Temàtics de la Comunitat Valenciana (SPTCV). Es tractava d'una empresa pública que tenia com a principi fundacional "exercir tantes actuacions com calguen per aconseguir el desenvolupament" dels complexos de Terra Mítica i la Ciutat de la Llum, tots dos a les comarques del sud. A la pràctica, es tracta d'una empresa intermediària per a canalitzar les injeccions de fons a empreses. Posteriorment, la SPTCV ha esdevingut aixopluc d'unes altres iniciatives, entre les quals es destaquen el Museu de Futbol FIFA, l'Esfera Armil·lar, l'aeroport de Castelló, Mundo Ilusión, el centre de convencions de Calatrava a Castelló, la Ciutat de la Música i la Ciutat de les Llengües (per saber més de cadascun d'aquests projectes, consulteu pàgines anteriors). La SPTCV s'ha convertit en un "pou sense fons", segons que denuncien des de l'oposició. Les pèrdues acumulades entre el 2002 i el 2007 van pujar a 225 milions d'euros i el deute a llarg i curt termini a començament del 2008 era de 464 milions, segons dades de la Sindicatura de Comptes facilitades pel PSPV-PSOE.

Un dels llasts més feixucs que ha de suportar la SPTCV és Terra Mítica. L'any passat el parc temàtic va tornar a tenir nombres rojos (15 milions de pèrdues), a diferència del 2007, quan havia remuntat gràcies a una operació urbanística. Des que fou inaugurat, pateix una sagnia econòmica —amb

suspensió de pagament inclosa— que espanta qualsevol potencial accionista. Amb aquesta perspectiva, la Generalitat Valenciana, la CAM i Bancaixa, propietaris cadascuna de més del 20% de les accions, estan condemnades a romandre-hi. La situació és especialment delicada per a les dues caixes d'estalvis, que es van veure arrossegades a participar-hi per les pressions del president Eduardo Zaplana, qui els prometé que aquella inversió els donaria bou i arròs. Res d'això no ha passat i CAM i Bancaixa volen desempallegar-se de les seues participacions, ni que siga venent-se-les a poc preu.

L'altra gran decepció a Alacant és la Ciutat de la Llum, un estudi per al rodatge de films que no ha respost a les expectatives que havia despertat, tot i els 270 milions d'euros que la Generalitat va invertir-hi. L'equilibri en els comptes, que responsables de la Generalitat van situar en l'horitzó de 2014, sembla que tardarà a assolir-se. En quatre anys de vida, el complex acumula 130 milions d'euros de deute, i només el 2007 va tenir pèrdues de 22,7 milions d'euros. Per fer-ho prou atractiu, a més a més, la Generalitat subvenciona les productores si trien els estudis de la Ciutat de la Llum per a enregistrar-hi els films. *Asterix*, per exemple, va rebre quatre milions d'euros d'ajut procedents de l'erari públic.

Si els resultats dels projectes a Alacant són qüestionables, més al nord el balanç és encara més pobre. Mundo Ilusión, un projecte de parc temàtic que havia d'atraure el turisme a les comarques de Castelló, s'ha quedat precisament en això, en una il·lusió. A l'abril la Generalitat va decidir d'ajornar aquest projecte, que no ha superat l'estadi d'entelèquia. Entre el 2005 i el 2007, la despesa en el pagament de nòmines, treballs de camp i estudis de viabilitat, entre més, va pujar a 377.000 euros.

A pocs quilòmetres de Mundo Ilusión es va enllestint la construcció de l'aeroport de Castelló. La instal·lació serà de gestió privada, però el contracte de concessió conté un article segons el qual l'administració pagarà sis euros per cada passatger de menys que no utilitze la infraestructura, prenent com a base una previsió de 600.000 passat-

El Palau de les Arts Reina Sofia requereix una

gers l'any, de manera que el negoci és garantit per a l'empresa concessionària, però no per a les arquitectures públiques.

València, pou sense fons. Ara bé, el gran abocador de diners s'ha situat a València. El cap i casal ha capitalitzat l'esperit magnífic que ha presidit l'acció de govern del PP. A la capital han anat a parar els projectes més sumptuosos, i també més cars. En

inversió anual de quatre milions d'euros en manteniment.

aquest sentit, la Ciutat de les Arts i les Ciències va marcar un precedent pel que fa a la disbauxa econòmica amb què s'han gestionat posteriorment més grans fites. El complex construït per Calatrava tenia un cost inicial de 200 milions d'euros, si bé actualment ja arriba a 1.300 milions. I encara cal afegir-hi el cost de manteniment de tot el recinte. Només el Palau Reina Sofia costa quatre milions d'euros cada any.

Els deutes a termini llarg i curt sumaven 637 milions d'euros, segons dades de la Sindicatura de Comptes relatives a 2007, proporcionades pel PSPV.

Contenedor lúdico-cultural a banda, és en la celebració de grans esdeveniments esportius on la Generalitat hi ha deixat més diners. Rita Barberà es vanta que la ciutat que governa atrau, d'uns anys ençà, tota mena d'esdeveniments esportius. Però l'alcalde

eludeix que perquè València acollira el campionat del món d'atletisme, el Global Champions Tour d'hípica o el cinquè campionat europeu d'handbol platja, el consistori ha hagut de pagar quantitats considerables. "L'administració ha fet una aposta pels esdeveniments esportius i qualsevol que ve ací pot fer i desfer. Hi ha una gran quantitat de competicions xicotetes en les quals es gasten diners sense cap sentit", assegura Vicent Añó, professor de la Universitat de València especialitzat en l'organització d'esdeveniments esportius. La celebració del Gran Premi d'Europa de fórmula 1 seria, a parer d'aquest expert, la pitjor de les apostes. "És un negoci ruïnós, ruïnósíssim", sentència. I té prou raó. El caprici de Bernie Ecclestone, magnat de la fórmula 1, de fer un circuit dins la ciutat ha costat un dineral, sobretot si tenim en compte que a només 28 quilòmetres hi ha el circuit de Xest. La Generalitat, a través de l'Ens Gestor de la Xarxa de Transport i Ports, es va gastar 60 milions d'euros per fer les obres del circuit, la connexió de trams o el condicionament dels coberts on hi ha els *boxes* dels equips. Per tal de recuperar la inversió, el govern valencià pretenia fer repercutir la despesa en el desenvolupament urbanístic d'una zona que, teòricament, acollirà algun dia sis gratacels dissenyats per Jean Nouvel. Fins que això no passe, però, el Valencia Street Circuit s'ha pagat amb els diners dels contribuents.

Fins quan pot durar un tal dispendi? Qui ho sap. Però tot apunta que Camps percep que els nous temps reclamen una nova estratègia. A principi d'aquest mes va rellevar el director general de coordinació de projectes, José Luís Villanueva, i hi va posar Cristina Morató, número dos d'Ana Michavila, mà dreta del president. Aquest canvi podria anar seguit prompte de més relleus a la cúpula del SPTCV, segons que especulava la premsa valenciana la setmana passada, a fi d'enfortir el control de Camps sobre la societat. El remodelatge previst del Consell podria ser l'ocasió del president de la Generalitat per a precipitar aquests canvis, ara que s'han acabat els temps de castigar-se les butxaques.